

**Nota schuldhelpverlening Heusden
2012-2015**

Inleiding

Schuldenproblematiek is de afgelopen jaren gestegen op de ranglijst van maatschappelijke problemen. Het aantal mensen met schulden groeit en de economische crisis heeft vanaf 2009 geleid tot een extra grote druk op de schuldhulpverlening. Hierdoor heeft dit onderwerp binnen gemeenten al veel aandacht.

Ook Heusden kent sinds 2009 een beduidend hoger aantal mensen in de schuldhulpverlening. Deden er tot en met 2008 rond de 40 mensen per jaar een aanvraag bij de Kredietbank Nederland, vanaf 2009 is dit aantal meer dan verdubbeld. In 2011 hebben 106 mensen een beroep op financiële hulpverlening gedaan bij de Kredietbank Nederland. Dit heeft ertoe geleid dat we ons deze laatste jaren steeds meer richten op preventie van schulden. In 2011 zijn we samen met Waalwijk en Loon op Zand gestart met de preventiecoach¹ op het Werkplein in Waalwijk. Sinds het eind van vorig jaar worden cursussen budgetbegeleiding door Juvans georganiseerd.

Met de invoering van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening per 1 juli 2012 is de gemeente nu ook wettelijk verplicht schuldhulpverlening aan te bieden en een beleidskader te formuleren.

Aan de ene kant leggen we hiermee de huidige uitvoeringspraktijk vast die we sinds een aantal jaren hebben ontwikkeld en gaan we in op de initiatieven die we nemen. Aan de andere kant is dit ook een moment om stil te staan bij de zaken die doorontwikkeld kunnen worden en vooruit te kijken naar de wensen voor de komende jaren.

Dit beleidsplan is als volgt opgebouwd:

1. Beleidsdoelen en uitgangspunten schuldhulpverlening
Wat willen we bereiken met schuldhulpverlening?.
2. Uitvoering
Wat gaan we daarvoor doen?
3. Financiën
Wat gaat dat kosten?
4. Conclusie

In de bijlage van deze nota is een begrippenlijst te vinden met daarin de belangrijkste begrippen op het gebied van schuldhulpverlening. Daarnaast zijn er nog twee losse bijlagen bij dit plan; deze bevatten:

- Werkwijze Juvans en Kredietbank Nederland (voorheen Stadsbank Midden-Nederland);
- Beleidsregels Toelating tot de schuldhulpverlening.

---

¹ De preventiecoach kan adviseren bij het omgaan met een inkomensachteruitgang bij baanverlies. Dit project wordt in hoofdstuk 2 verder toegelicht.

De nota heeft een looptijd van 4 jaar en wordt aan het eind van deze periode geëvalueerd. De stand van zaken van de uitvoering wordt een keer per jaar aan de raad gerapporteerd. Dit gebeurt in de voortgangsrapportage van het armoedebeleid, waarvan de schuldhulpverlening onderdeel uitmaakt.

1. Beleidsdoelen en uitgangspunten schuldhulpverlening

Beleidsdoelen schuldhulpverlening

Participatie bevorderen

De gemeente Heusden heeft veel aandacht voor het bestrijden en voorkomen van armoede. De beleidsdoelen die worden nagestreefd, liggen vast in de nota 'Werk maken van armoede'².

De gedachte achter het armoedebeleid is dat de gemeente de participatie bevordert van de groep mensen die zowel in financieel als sociaal-maatschappelijk opzicht in een kwetsbare positie verkeren en de kans lopen buiten de boot van de Heusdense samenleving te vallen. Onder participatie wordt in dit verband verstaan dat inwoners mee blijven doen, activiteiten ondernemen en een sociaal netwerk onderhouden. De verwachting is dat mensen op deze manier zelf of met behulp van hun netwerk problemen het hoofd weten te bieden. Hiermee wordt ook het afglijden naar een sociaal isolement voorkomen.

Schuldhulpverlening maakt onderdeel uit van het armoedebeleid en kent in het verlengde daarvan dezelfde doelstelling:

Het voorkomen en bestrijden van schulden draagt bij aan het bevorderen van participatie.

Maatschappelijke kosten beperken

Het hebben van schulden kan andere maatschappelijke effecten tot gevolg hebben. Geldzorgen kunnen leiden tot verzuim op het werk, het mislukken van re-integratietrajecten, huisuitzettingen, relatieproblemen, schooluitval e.d.. Door hulp te bieden bij het voorkomen en bestrijden van schulden blijven deze maatschappelijke effecten beperkt. Onderzoek laat zien dat schuldhulpverlening loont³ en dat met iedere euro die wordt ingezet voor schuldhulpverlening een besparing wordt gerealiseerd van minimaal € 1,70. De grootste besparing wordt gerealiseerd in de kosten van uitkeringen (WW en WWB) en kosten van wonen (huisuitzettingen en dakloosheid).

Uitgangspunten schuldhulpverlening

De ervaringen die de afgelopen jaren zijn opgedaan met de schuldhulpverlening, hebben we vertaald naar een aantal uitgangspunten dat leidend is voor de uitvoering:

- De schuldenaar is zelf verantwoordelijk voor zijn schulden en het oplossen ervan;

---

² 'Werk maken van armoede', nota armoedebeleid 2010-2013, gemeente Heusden.

³ 'Schuldhulpverlening loont', N. Jungmann en R. van Geurs, Hogeschool Utrecht & Regioplan (2011)

- De aanpak is integraal en sluit aan bij de individuele situatie;
- Preventie en nazorg zijn van groot belang voor een duurzame aanpak van schulden.

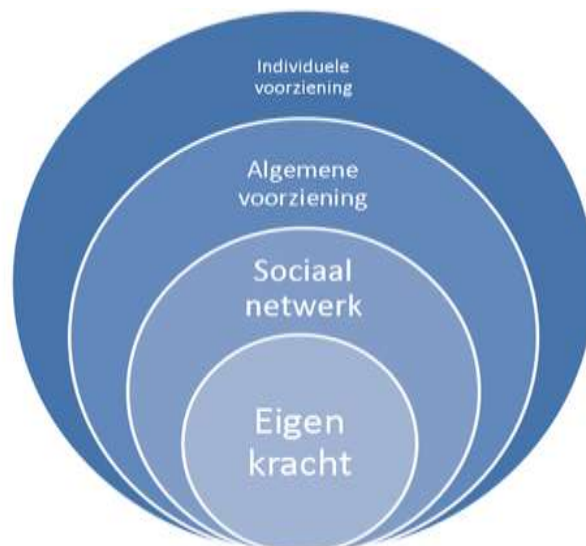
Eigen verantwoordelijkheid schuldenaar

Het bieden van schuldhulp is niet onvoorwaardelijk. We gaan uit van de eigen kracht en verantwoordelijkheid van de schuldenaar. In eerste instantie rekenen we erop dat burgers hun eigen problemen oplossen of dat doen met behulp van hun sociaal netwerk.

Als dit geen mogelijkheid is, verwachten we dat ze gebruik maken van een collectieve voorziening. Hierbij is te denken aan hulp bij het ordenen van de administratie of aanvragen van inkomensondersteunende maatregelen⁴, maar ook een kortdurend traject bij Juvans. Met een paar gesprekken en wat hulp weet iemand zijn eigen financiën weer op orde te brengen.

Is iemand hiertoe niet in staat of biedt dit onvoldoende soelaas gezien de aard en de omvang van de schulden én zijn de schulden regelbaar⁵, wordt een schuldhulpverleningstraject ingezet. Ook dan blijft de schuldenaar eerstverantwoordelijke voor het oplossen van zijn schulden en worden voorwaarden gesteld aan zijn medewerking voor het slagen van het traject.

Deze gedachte over de eigen verantwoordelijkheid versus het gebruik van voorzieningen is niet nieuw. In het sociale domein zie je deze steeds meer gebruikt worden b.v. in de Kantelingsgedachte van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). In onderstaande afbeelding wordt deze gedachte grafisch in beeld gebracht.

⁴ We zien het daarbij als onze verantwoordelijkheid om mensen actief te informeren over de inkomensondersteunende maatregelen. De Kanskaart is hiervoor een belangrijk instrument.

⁵ B.v. voor bepaalde schulden bij het Centraal Justitieel Incassobureau kan geen regeling worden getroffen; deze schulden moeten eerst worden afbetaald alvorens er een traject opgestart kan worden.

Integrale individuele aanpak

De ervaring leert dat schulden nooit alleen komen of op zichzelf staan. Sinds oktober 2009 kent gemeente Heusden daarom een integrale aanpak van schuldhulpverlening. Onder integrale aanpak verstaan wij dat de situatie van een schuldenaar breed in kaart wordt gebracht. Is er sprake van meer problemen, dan worden deze gelijktijdig opgepakt. Dit gebeurt vanuit de gedachte dat schuldhulpverlening alleen effectief en duurzaam is, als ook de achterliggende oorzaken en problemen worden opgepakt. Het uitvoeren van schuldhulpverlening is een samenspel tussen Juvans maatschappelijk werk en de Kredietbank Nederland. De schuldhulpactiviteiten kunnen op hoofdlijnen worden onderscheiden in psychosociale hulp en financiële hulp. Juvans is verantwoordelijk voor de psychosociale hulp en brengt de volledige situatie in kaart. Wanneer de schuldenaar financieel zelfredzaam is en met een paar gesprekken op het goede spoor te zetten is, ondersteunt Juvans bij het zelf regelen van schulden. Als de problematiek daarom vraagt, verwijst zij door naar andere organisaties (b.v. verslavingszorg, ouderenwerk, Centrum voor Jeugd en Gezin. De Kredietbank Nederland verzorgt de financiële hulp bij complexe schulden. In veel gevallen is er sprake van een combinatie van financiële en psychosociale hulp.

Preventie en nazorg

Heel vaak melden mensen zich pas voor schuldhulpverlening als het water ze aan de lippen staat. De schulden hebben zich opgestapeld en er is een problematische situatie ontstaan. Op dat moment is er een intensief hulpverleningstraject nodig waarbij alle zeilen bijgezet moeten worden om erger te voorkomen. Dit zet de hulpverlening onder druk en kost meer tijd en energie dan wanneer mensen in eerdere instantie komen voor hulp. In de meest ideale situatie voorkomt preventie dat mensen überhaupt in schulden komen, maar een meer realistisch doel is om ernaar te streven dat mensen zich in ieder geval tijdig bewust zijn van hun situatie, hulp weten te vinden en om hulp vragen.

Voor wat betreft de invulling van de nazorg zal nog onderzoek gedaan moeten worden naar de mogelijkheden, waaronder het blijven volgen of monitoren van mensen die een schuldhulpverleningstraject hebben afgerond. Hoe gaat het met hen en vertonen zij signalen dat zij weer terugvallen in hun oude schuldenpatroon?

Deze uitgangspunten zijn leidend voor de uitvoeringpraktijk van de schuldhulpverlening de komende jaren. De vertaling ervan is deels al in gang gezet en terug te vinden in de werkwijze en de projecten. Voor een ander deel is verdere ontwikkeling nodig in de komende jaren.

2. Uitvoering

In 2009 is samen met de gemeenten Hilvarenbeek, Oisterwijk en Loon op Zand een nieuwe werkwijze ontwikkeld voor het proces schuldhulpverlening. Voor de uitvoering hiervan zijn afspraken gemaakt met Juvans en is een overeenkomst met de Stadsbank Midden-Nederland getekend. Later is de Stadsbank overgegaan in Kredietbank Nederland. In de nieuwe werkwijze wordt gestuurd op een integrale aanpak van de schuldensituatie. Ook zijn er met Juvans afspraken gemaakt over doorlooptijden. Binnen 2 weken na melding heeft de klant een intake-gesprek bij Juvans. In spoedeisende situaties wordt tijdens de eerste melding al de benodigde actie ondernomen. Met deze afspraken wordt voldaan aan de eisen die de wet op dit punt stelt.

Sinds 2009 is het aantal aanvragen voor een schuldhulpverleningstraject in Heusden sterk gestegen. Vanaf 2011 lijkt het aantal aanvragen zich te stabiliseren. Onderstaand zijn de cijfers, die afkomstig zijn van de Kredietbank Nederland, terug te vinden. Deze cijfers hebben betrekking op de financiële trajecten die zij aanbieden en de behaalde resultaten.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Instroom (aantal klanten)	40	44	38	85	111	106
Waarvan:						
- Nog in traject	0	0	0	0	27	49
- Succesvol	18	28	27	57	53	41
- Niet succesvol	22	16	11	28	31	16

Om bovenstaande beleidsdoelen te kunnen realiseren is het nodig om het huidige proces van de schuldhulpverlening onder de loep te nemen en door te ontwikkelen. Behalve een herziening van het proces wordt ook ingezet op bestaande en nieuwe producten. Hieronder gaan we op deze drie punten in.

Proces

Ontwikkelen klantprofielen

Niet alleen de financiële situaties van de mensen die zich melden voor schuldhulpverlening verschillen sterk, ook de schuldenaren zelf lopen sterk uiteen. Vandaar dat er keuzes gemaakt worden in de dienstverlening die voor diverse groepen wordt ingezet. Hiervoor moet gekeken worden in hoeverre de schuldenaar en zijn schuldenpakket regelbaar zijn. Oftewel wat kan er maximaal bereikt worden met psychosociale en/of financiële hulpverlening? Soms kan er een schuldsaneringstraject opgestart worden, in andere gevallen is stabilisatie het maximaal haalbare. Dit alles volgens het Tilburgs model, dat hieronder staat weergegeven.

		Schuldenaar	
		Wel regelbaar	Niet regelbaar
Schuldsituatie	Wel regelbaar	Schuldsituatie is op te lossen met een regeling.	Mogelijkheden hangen af van individueel dossier, soms schuldregeling, soms stabiliseren, soms geen oplossing.
	Niet regelbaar	Schuldsituatie is alleen te stabiliseren.	Gemeente kan niets of nauwelijks iets betekenen.

Samen met Juvans wordt gekeken of dit Tilburgs model ook in Heusden ingezet kan worden. Met haar kennis kan Juvans immers zowel de psychosociale ontwikkelmogelijkheden van de schuldenaar als ook de oplosbaarheid van de schulden inschatten en hen in één van de kwadranten van het Tilburgs model plaatsen. Hierdoor wordt snel inzichtelijk welke mogelijkheden er voor een klant zijn en naar welke organisaties hij doorverwezen kan worden. Daarnaast is het voor de beschikking, die uitgegeven wordt na het intakegesprek, nodig om een inschatting te maken voor welke hulp een schuldenaar in aanmerking komt.

In Tilburg hebben ze al vele jaren ervaring met het gebruiken van het kwadrantenmodel en de daarbij behorende doorverwijzingen. De veranderingen die er in Heusden nodig zijn om tot bovenstaande werkwijze te komen zullen op haalbaarheid worden onderzocht en stap voor stap ingevoerd worden.

Werkwijze gezinnen met kinderen

De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening stelt dat gemeenten expliciet aan moeten geven op welke manier zij omgaan met gezinnen met kinderen. Juvans hanteert als uitgangspunt dat iedereen die zich meldt direct in behandeling wordt genomen en dat er een passend aanbod wordt gedaan. Mocht er een wachtlijst ontstaan, dan krijgen gezinnen met kinderen voorrang op andere schuldenaren.

Afgeven van beschikking

De invoering van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening kent juridische gevolgen voor de uitvoering. In tegenstelling tot de situatie voor de invoering van de wet is nu de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Dit betekent dat de beslissing of een klant

toegang krijgt tot de schuldhulpverlening of dat hij geweigerd wordt, medegedeeld wordt door middel van een beschikking. Het is vervolgens voor de klant mogelijk om tegen deze beslissing in bezwaar en beroep te gaan. Daarnaast is ook de Wet dwangsom bij niet tijdig beslissen van toepassing.

Juvans zal beoordelen of klanten wel of geen toegang hebben tot de schuldhulpverlening. Op die manier wordt voorkomen dat degene die bepaalt welke hulp nodig is, dezelfde is die de trajecten uitvoert. Daarnaast is Juvans het beste in staat om tijdens gesprekken in te schatten of de klant voldoet aan de eisen om schuldhulpverlening te kunnen krijgen. Aan welke eisen aanvragers moeten voldoen is terug te vinden in de beleidsregels, welke opgenomen zijn in de bijlagen. De gemeente blijft altijd eindverantwoordelijk voor het gehele proces rondom schuldhulpverlening. En ontvangt bijvoorbeeld signalen van Juvans en de Kredietbank als schuldenaren zich niet aan de afspraken houden.

Uitgangspunten beleidsregels

Niet iedereen wordt toegelaten tot de schuldhulpverlening. Schuldenaars uit sommige groepen hebben al op voorhand geen toegang. Zo kan de schuldhulpverlening nog niets betekenen voor bijvoorbeeld mensen zonder inkomsten. In zo'n geval wordt er eerst voor gezorgd dat het inkomen op orde is. Ook moet bepaald worden hoe omgegaan wordt met recidive en fraude. Dit is vastgelegd in de beleidsregels die moeten zorgen voor een eenduidig toekenningbeleid.

Wanneer een schuldenaar toegang krijgt tot de schuldhulpverlening worden daarmee niet automatisch al zijn problemen opgelost. Vaak gaan mensen in trajecten van een *min* naar een *nul* positie. Behalve dan dat zij na het traject schuldenvrij zijn, komt hier weinig positiefs bij kijken. Naast leerbaarheid zijn daarom ook motivatie en inzet van de klant zelf benodigd voor een succesvolle en duurzame schuldhulpverlening. In de beschikking, die Juvans afgeeft, kunnen voldoende motivatie en inzet als vereiste voor de toegang tot de schuldhulpverlening worden opgenomen. Dit sluit aan bij het minder vrijblijvende karakter van de schuldhulpverlening. Schuldenaren kunnen gebruik maken van een dienst, maar er wordt ook iets van hen verwacht.

De aanwezigheid van motivatie blijkt al tijdens de intake uit het nemen van verantwoordelijkheid, aanvaarding van het hebben van schulden en vertrouwen in eigen kunnen⁶. Als schuldenaren door gebrekkige motivatie geen of onvoldoende gebruik maakt van ondersteuning accepteren we dat de schuldenlast niet opgelost wordt en groter wordt.

---

⁶ 'Schuldhulpverlening loont', N. Jungmann en R. van Geurs.

Huidige producten

Om de kosten te beheersen, maar ook om te voorkomen dat mensen zich vaak pas laat melden voor schuldhulp, zijn er in 2011 twee initiatieven ontwikkeld: preventiecoach en groepscursussen budgettering (in plaats van individuele budgetcoaching). Een beschrijving van beide projecten is hieronder te vinden. Daarna gaan we in op een onderzoek dat we hebben gedaan naar Heusdense jongeren en geld.

Preventiecoach

De gemeenten Loon op Zand, Waalwijk en Heusden zijn in mei 2011 gestart met de pilot preventiecoach op het Werkplein in Waalwijk. De preventiecoach is een 'financieel adviseur' die mensen helpt bij het inzicht krijgen in de consequenties van een terugval in inkomen. De preventiecoach is een algemene voorziening, die ook door mensen geraadpleegd kan worden wanneer zij niet in de schuldhulpverlening zitten. Het doel van de preventiecoach is om te voorkomen dat klanten van het UWV en de ISD in de financiële problemen komen of dat ze bij bestaande financiële problemen te lang wachten met het zoeken van hulp, bijvoorbeeld wanneer zij van een WW-uitkering naar een bijstandsuitkering gaan.

De eerste ervaringen laten zien dat nu vooral mensen worden aangemeld die al grote schulden hebben. Daarom wordt er ingezet op de volgende stap om te zorgen dat mensen met kleine schulden sneller aangemeld worden. Daarnaast vindt er ook een uitbreiding van de doelgroep plaats, waarbij ook andere organisaties dan het UWV en de ISD mensen aan kunnen melden. Dit hangt ook samen met de ontwikkeling dat er op andere momenten, dan baanverlies, een preventiecoach kan worden ingezet. De bedoeling is dat ook andere organisaties mensen, die bijvoorbeeld in een scheiding terecht komen of hun partner verliezen, aanmelden bij de preventiecoach.

Groepscursus budgettering

In oktober 2011 is Juvans gestart met het aanbieden van groepsgewijze cursussen budgettering. Juvans organiseert een modulaire cursus van 6 bijeenkomsten, waarin wordt geleerd te budgetteren. De verwachting is dat cursisten door groepsbijeenkomsten van elkaar leren en dat het effect op deze wijze groter is. De cursus maakt onderdeel uit van het individuele schuldhulpverleningstraject en is niet vrijblijvend. We werken ernaar toe dat het een verplichtende voorwaarde wordt voor een schuldhulpverleningstraject. De eerste ervaringen laten zien dat mensen nog niet altijd komen opdagen. Door middel van het continue monitoren en bijstellen zal deze cursus verder vormgegeven worden.

Preventie schulden jongeren

In 2011 is er een onderzoek uitgevoerd genaamd: Heusdense jongeren en geld. In dit onderzoek was er aandacht voor de huidige inkomsten, uitgaven en schuldsituatie van Heusdense jongeren. De Heusdense jongeren blijken het iets beter te doen dan

jongeren landelijk⁷. Toch valt 22% van de Heusdense jongeren onder de groep 'uitgevers'. Zij hebben een verhoogde kans om later in financiële problemen te komen. In 2011 is er in samenwerking met de ouderraad van het d'Oultremontcollege een ouderavond over jongeren en geld georganiseerd met daarbij diverse workshops voor jongeren en hun ouders.

Daarnaast zorgen we ervoor dat er voorlichtingsmateriaal aan ouders en kinderen via CJG beschikbaar komt. We onderzoeken nog andere mogelijkheden om jongeren te informeren en met hen in gesprek te gaan over schulden. Dit doen we in overleg en samenwerking met de scholen.

Nieuwe producten

Samenwerking andere partners

Stichting Woonveste doet al aan budgetondersteuning en biedt ook cursussen budgetbegeleiding aan. Zij wil nu ook actief een bijdrage leveren aan het aanmelden van schuldenaren voor schuldhulpverlening. Woonveste heeft als verhuurder vaak sneller zicht op financiële problemen bij huurders dan andere organisaties hebben. Daarnaast is een goede samenwerking met de woningbouwvereniging benodigd voor een goede uitvoering van de schuldhulpverlening. Welke rol Woonveste precies kan krijgen in het proces zal nog uitgezocht worden.

Net als Woonveste zijn er ook andere organisaties die snel betalingsachterstanden kunnen waarnemen, waaronder energieleveranciers en kinderdagverblijven. De gegevens van energieleveranciers worden al langer gebruikt om mensen een aanbieding voor schuldhulpverlening te doen. Tot nu echter zonder goed resultaat. Hoe we de signaleerders effectief in het proces kunnen betrekken, wordt nog verder uitgezocht.

Maatjesproject

Een schuldsaneringstraject duurt drie jaar en brengt een schuldenaar van een *min* naar een *nul* situatie. In het begin worden ze begeleid door de Kredietbank en Juvans. Het overgrote deel van deze drie jaar moeten zij echter zelf doorkomen. Motivatie vormt hiervoor de drijfveer, maar is soms nog moeilijk naar boven te halen. Een maatjesproject kan hierin ondersteunen. Een getrainde vrijwilliger gaat langs bij mensen in een schuldsaneringstraject en ondersteunt hen bij hun financiële administratie, budgetteren, motiveren en helpt om een terugval te voorkomen.

In Nederland zijn verschillende organisaties die deze maatjesprojecten hebben opgezet. We gaan na of Heusden wellicht bij een van deze projecten aansluiting kan vinden en of een dergelijk project haalbaar is in Heusden.

---

⁷ Vergelijking met Nibud-onderzoek

Thuisadministratie

Binnen de gemeente Heusden zijn enkele punten waar mensen terecht kunnen voor het laten invullen van aanvraagformulieren, bijvoorbeeld voor de Belastingdienst of bijzondere bijstand. Modus en Juvans houden zich hier onder andere mee bezig. Soms is beperkte hulp afdoende, andere keren moeten zij eerst de administratie van klanten ordenen voordat zij de benodigde gegevens hebben om de formulieren in te kunnen vullen. In het laatste geval zijn mensen vaak niet goed genoeg onderlegd om hun administratie goed bij te kunnen houden. Voor deze mensen zou thuisadministratie een oplossing zijn. Vrijwilligers helpen met het ordenen van de administratie en leren hoe mensen dit in het vervolg zelf kunnen doen. Er wordt gekeken of de dienst die Modus en Juvans nu bieden met vrijwilligers uitgebreid kan worden naar thuisadministratie. Deze dienst zou een algemene voorziening worden, waardoor ook mensen die nog niet of niet meer in de schuldhulpverlening zitten hiervan gebruik kunnen maken.

3. Financiën

Om schuldhulpverlening uit te voeren zoals hierboven beschreven, zijn middelen nodig. In dit hoofdstuk geven we een terugblik op de afgelopen jaren en kijken we naar de periode die dit plan beslaat (2012-2015).

Financiering tot op heden

In de huidige begroting maken de middelen schuldhulpverlening onderdeel uit van de begroting armoedebeleid.

Als we kijken naar de kostenontwikkeling van de schuldhulpverlening in de afgelopen jaren zien we dat de kosten schuldhulpverlening in 2009 fors zijn toegenomen. Dit heeft vooral te maken met de toename van het aantal aanvragen. Daarnaast is vanaf 1 oktober 2009 een nieuwe werkwijze schuldhulpverlening gestart. Dit heeft een stijging van de kosten per traject tot gevolg gehad.

De toename van het aantal mensen dat beroep doet op de schuldhulpverlening is een landelijk beeld. Het Rijk heeft daarom voor de periode 2009 t/m 2011 aanvullende financiering beschikbaar gesteld. Deze is opgenomen in onderstaande tabel.

	2009	2010	2011	verwachting 2012
kosten schuldhulpverlening	€ 108.008	€ 263.788	€ 219.570	€ 227.000
rijksbijdrage	€ 38.926-	€ 52.646-	€ 57.130-	€ 0

Begroting 2012-2015

Tot nog toe zijn de totale kosten van het armoedebeleid in samenhang met elkaar bekeken. Wat op bepaalde posten minder wordt ingezet (b.v. kwijtschelding, HeusdenPas), wordt gebruikt voor de financiering van andere posten (b.v. bijzondere bijstand, schuldhulpverlening).

In de meerjarenbegroting is voor schuldhulpverlening een bedrag van € 135.000,-- opgenomen. In bovenstaande tabel is voor 2012 gekeken naar de ontwikkeling van de kosten schuldhulpverlening tot op heden en de opgestelde prognose van de KBNL. Op basis hiervan ramen we de kosten op € 227.000,--. Vervolgens is de ontwikkeling van de kosten armoede als totaal bekeken. Op het moment van schrijven van de nota (mei 2012) verwachten we de kosten schuldhulpverlening volledig te kunnen afdekken uit de armoedebegroting.

Bij de prognose voor de komende jaren zijn we uitgegaan van een vergelijkbare vraag naar schuldhulpverlening. Hierbij is rekening gehouden met het feit dat er in de afgelopen jaren een duidelijke samenhang is geweest met de economische crisis. Ook dit jaar en komend jaar zal deze doorwerken in de aantallen. We verwachten echter dat vanaf 2014 de aantallen niet substantieel afnemen. Het hebben van schulden is ondertussen een algemeen maatschappelijk probleem en steeds meer mensen weten de weg naar de hulpverlening te vinden.

Voor wat betreft de nieuwe producten die we willen ontwikkelen, zal in de eerste jaren wat extra budget nodig zijn. Het gaat hierbij om een beperkt bedrag voor promotiemateriaal en bijeenkomsten. Deze kosten kunnen ook binnen de huidige armoedebegroting worden opgevangen.

Op basis van bovenstaande overwegingen zullen de bedragen in de armoedebegroting voor de schuldhulpverlening voor 2013 en verder bijstellen volgens onderstaande begroting.

	begroting 2012	verwachting 2012	verschil⁸	begroting 2013	begroting 2014	begroting 2015
Kosten schuldhulpverlening	€ 135.000	€ 227.000	€ 92.000-	€ 230.000	€ 230.000	€ 230.000

⁸ Verschil kan gedekt worden door onderrealisatie op andere posten binnen het armoedebeleid.

4. Conclusie

De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening die begin dit jaar is aangenomen, stelt kaders waarbinnen gemeenten hun schuldhulpverlening moeten regelen. Met de werkwijze, die de gemeente Heusden sinds 2009 hanteert, de recente initiatieven (preventiecoach, budgetteringscursus) en de afspraken die er zijn met Juvans en de Kredietbank Nederland voldeden wij al grotendeels aan de landelijke eisen. Door dit alles in dit beleidsplan op te nemen, aan te vullen met de ontwikkelingen in de komende jaren en beleidsregels toe te voegen, voldoen wij aan de wettelijk gestelde kaders die per 1 juli 2011 ingaan.

Begrippenlijst

Producten schuldhulpverlening

Bij schuldhulpverlening dient er een onderscheid gemaakt te worden tussen minnelijke en wettelijke schuldhulpverlening. De minnelijke schuldhulpverlening is, kort gezegd, de hulpverlening zoals die verzorgd kan worden door gemeenten, gemeentelijke kredietbanken en eventueel andere instanties. De wettelijke schuldhulpverlening is gebaseerd op wet en regelgeving (Faillissementswet) en loopt via de rechtbank. De wettelijke schuldhulpverlening wordt afgekort tot Wsnp. Alvorens een schuldenaar tot de Wsnp wordt toegelaten moet hij eerst geprobeerd hebben om zijn schulden te regelen via een vrijwillig schuldhulpverleningstraject. De rol van de gemeente bij de Wsnp is beperkt tot de afgifte van een zogenaamde gemeentelijke schuldsaneringverklaring. Wanneer in het beleidsplan wordt gesproken over schuldhulpverlening, dan gaat dit voornamelijk over het minnelijke traject. Het wettelijke traject valt immers buiten de invloed van de gemeente.

Budgetbeheer

Budgetbeheer zorgt ervoor dat vaste lasten en andere rekeningen worden betaald. Het inkomen van een klant komt binnen op een speciale rekening, hiervan worden de rekeningen betaald, die de klant zelf op moet sturen. Vervolgens krijgt de klant wekelijks of maandelijks geld om boodschappen te doen.

Budgethulp

Budgethulp biedt hetzelfde als budgetbeheer, maar met meer persoonlijk contact. Zo worden klanten meer betrokken bij het traject en hebben zij meer inzicht in hun uitgavenpatroon.

Schuldbemiddeling

Schuldbemiddeling is een van de meest uitgebreide vormen van schuldhulpverlening, met als doel binnen drie jaar schuldenvrij te zijn. Er worden afspraken gemaakt met schuldeisers en klanten krijgen minimaal leefgeld.

Saneringskrediet

Bij een saneringskrediet worden er afspraken gemaakt tussen bijvoorbeeld de Kredietbank en de schuldeisers. De Kredietbank betaalt de schuldeisers af en de schuldenaar betaalt vervolgens deze schuld, met rente, af aan de kredietbank.